

KONKURS

„Cenne siedliska przyrodnicze i gatunki z nimi związane chronione w ramach sieci Natura 2000 w Małopolsce”

ORGANIZOWANY W RAMACH V SYMPOZJUM PRZYRODNICZEGO

REGULAMIN KONKURSU

§ 1

1. Organizator:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach projektu pn. „FENX.01.05-IW.01-0008/24 *Kontynuacja działań mających na celu ochronę bioróżnorodności unikatowych siedlisk i gatunków w Małopolsce*”

2. Honorowi Patroni:

Małopolski Kurator Oświaty
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Instytut Ochrony Przyrody PAN
Instytut Botaniki PAN
Ogród Botaniczny UJ w Krakowie
Starosta Powiatu Miechowskiego
Starosta Powiatu Nowotarskiego
Wójt Gminy Ochotnica Dolna
Burmistrz Gminy Czarny Dunajec

§ 2

Priorytetowe cele konkursu

1. Wzbudzanie wrażliwości na życie różnych organizmów, tworzących ekosystemy
2. Wzbogacanie wiedzy o zagadnienia związane z ochroną przyrody, nieobjęte podstawą programową nauczania biologii, geografii dla szkół podstawowych
3. Kształtowanie wśród dzieci i młodzieży właściwych postaw w zakresie ochrony środowiska naturalnego.
4. Promocja walorów przyrodniczych oraz form ochrony przyrody na terenie powiatów krakowskiego i miechowskiego, w szczególności obszarów Natura 2000.
5. Wzbudzanie zainteresowań oraz poszerzanie wiedzy na temat:
 - wybranych chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków flory i fauny województwa małopolskiego, w szczególności będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 (jak np. modraszki telejus, nausitous; czerwonończyki: fioletek i nieparek; poczwarówki: zwężona, Geyera)
 - wybranych cennych siedlisk przyrodniczych (murawy: kserotermiczne, galmanowe, bliźniczkowe, napiaskowe; zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska wysokie, przejściowe, młaki, dąbrowy świetliste, buczyny, lasy grądowe).

6. Nabywanie umiejętności rozpoznawania podstawowych zbiorowisk roślinnych i gatunków dla nich charakterystycznych.
7. Poznanie specyfiki warunków wykształcania się różnych typów muraw oraz rejonów ich występowania na terenie Polski.
8. Nabycie umiejętności dostrzegania zagrożeń siedlisk i gatunków.
9. Poznanie metod i kryteriów oceny stanu siedlisk przyrodniczych (metodyka monitoringu, oceniane wskaźniki).
10. Propagowanie właściwych metod wykonywania działań, wpływających korzystnie na gatunki i siedliska

§ 3

Konkurs dedykowany jest uczniom klas IV-VIII szkół podstawowych z terenu powiatu miechowskiego, nowotarskiego i powiatu Miasta Kraków obejmuje 3 etapy:

- **ETAP I: szkolny**
- **ETAP II: gminny**
- **ETAP III: powiatowy**

§ 4

Zakres zagadnień i wykaz źródeł wiedzy

Zakres zagadnień oraz dostępnych źródeł wiedzy określony jest w **załączniku nr 1**.

§ 5

Przebieg konkursu

Etap I:

Planowany termin przekazania informacji o konkursie do szkół – **do 20 marca 2025r.** Etap szkolny obejmuje eliminacje wewnątrzszkolne na zasadach i w formie ustalonej przez dyrekcję szkoły podstawowej wraz z nauczycielami biologii, geografii, przyrody.

Celem pierwszego etapu jest wyłonienie maksymalnie 10 najlepszych uczniów, będących reprezentantami szkoły na szczeblu gminnym.

Termin przeprowadzenia eliminacji szkolnych:

Eliminacje szkolne powinny odbyć się w terminie: druga połowa marca – pierwsza połowa kwietnia. Dyrekcje szkół podstawowych zobowiązane są do zgłoszenia uczestników do etapu gminnego do **dnia 15 kwietnia 2025r** poprzez przesłanie wypełnionego formularza zgłoszenia (**załącznik nr 2**) oraz formularzy: *zgody na przetwarzanie danych osobowych w związku z udziałem w konkursie* oraz *zgody na wykorzystanie wizerunku, przetwarzanie i publikację danych osobowych w celach promocji konkursu* (**załącznik nr 3a i 3b**) na adres: e-mail anna.trojecka-brzezinska@krakow.rdos.gov.pl.

Etap II:

Etap gminny zostanie przeprowadzony w formie testu (czas trwania 60 minut):

- 30 pytań
- Test jednokrotnego wyboru (z 4 podanych propozycji jedna poprawna odpowiedź).

Zasady oceny:

- Za każdą poprawną odpowiedź 1pkt.
- Za każdą błędną odpowiedź 0 pkt.
-

Zasady kwalifikacji do III etapu (powiatowego):

Do etapu powiatowego zostaną zakwalifikowani uczniowie, którzy uzyskają **min.70%** poprawnych odpowiedzi, **tj. min.21 pkt.**

W przypadku uzyskania wymaganej liczby punktów przez mniejszą liczbę uczniów niż 30, organizator zastrzega sobie prawo do zakwalifikowania do kolejnego etapu **30 uczniów** (łącznie z powiatu krakowskiego - Miasto Kraków, powiatu miechowskiego, nowotarskiego), **którzy uzyskali najwyższą punktację.**

Termin przeprowadzenia eliminacji gminnych: **28-30 kwietnia 2025r.**

Dla uczniów szkół z powiatu miechowskiego konkurs zostanie przeprowadzony na terenie gminy Miechów; z powiatu krakowskiego (Miasto Kraków) w Krakowie (w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie); dla uczniów z powiatu nowotarskiego na terenie gmin Czarny Dunajec i Ochotnica Dolna.

Dokładne lokalizacje miejsc, w których odbędą się eliminacje gminne zostaną ustalone w późniejszym terminie, o czym uczestnicy zostaną poinformowani z minimum tygodniowym wyprzedzeniem.

Etap III:

Etap powiatowy będzie składał się z **dwóch części**, przeprowadzonych w tym samym dniu

- **Część I - pisemna** –10 pytań otwartych (czas trwania 30 minut);
- **Część II – ustna** – zestaw złożony z 3 pytań.

Zasady kwalifikacji do części II (ustnej) w etapie III:

Do etapu ustnego zostanie zakwalifikowanych **10 uczniów**, którzy uzyskali najwyższą liczbę punktów w części pisemnej. W przypadku uzyskania tej samej punktacji przez większą liczbę uczniów, zostanie przeprowadzony dodatkowy test (10 pytań jednokrotnego wyboru).

Część ustna będzie złożona z zestawu 3 pytań, spośród których jedno będzie polegało na rozpoznaniu 5 gatunków związanych z murawami, łąkami, torfowiskami oraz siedliskami leśnymi.

Termin przeprowadzenia etapu powiatowego: **27 maja 2025r.**

Dokładna lokalizacja miejsca, w których odbędą się eliminacje na szczeblu powiatowym zostanie wskazana w późniejszym terminie, o czym uczestnicy zostaną poinformowani z minimum tygodniowym wyprzedzeniem.

§ 6 Komisja konkursowa

Etap gminny:

Prace zostaną ocenione przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, odpowiedzialnych za organizację konkursu.

Etap powiatowy:

Do oceny prac zostanie powołana Komisja Konkursowa w 8-osobowym składzie, reprezentowana przez przedstawicieli instytucji obejmujących konkurs honorowym patronatem oraz pracowników:

- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;
- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie
- Nadleśnictwa Miechów
- Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
- Instytutu Botaniki Polskiej Akademii Nauk
- Ogrodu Botanicznego UJ

§ 7 Rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie nagród

1. Ogłoszenie wyników nastąpi w dniu przeprowadzenia eliminacji powiatowych.
2. Tytuł *laureata konkursu* (z określeniem miejsc I,II,III) uzyska **3 uczniów** z najlepszymi wynikami osiągniętymi po eliminacjach ustnych etapu powiatowego.
3. Tytuł *finalisty konkursu* uzyska pozostałych **7 uczniów** (z niższą punktacją niż laureaci), którzy zakwalifikowali się do eliminacji ustnych.
4. Wręczenie nagród i dyplomów uznania finalistom i laureatom odbędzie się **17 czerwca 2025r.** w Krakowie podczas V Powiatowego Sympozjum Przyrodniczego.
5. Wyniki konkursu wraz z danymi (imię, nazwisko, szkoła, klasa, wizerunek) laureatów i finalistów zostaną podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Organizatora i/lub Honorowych Patronów. Mogą zostać również wykorzystane na potrzeby realizacji i promocji konkursu w kolejnych edycjach oraz w sprawozdaniu końcowym z realizacji projektu pn. „FENX.01.05-IW.01-0008/24 *Kontynuacja działań mających na celu ochronę bioróżnorodności unikatowych siedlisk i gatunków w Małopolsce*”

§ 8

Informacji dotyczących konkursu udzielają pracownicy RDOŚ w Krakowie zaangażowani w realizację projektu:

Anna Trojecka-Brzezińska, tel. 12 61 98 147, anna.trojecka-brzezinska@krakow.rdos.gov.pl

ZALĄCZNIK NR 1.

Zakres zagadnień:

1. Znajomość ustawowych form ochrony przyrody oraz podmiotów sprawujących nad nimi nadzór:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

2. Znajomość definicji:

siedlisko przyrodnicze; siedlisko: naturalne, półnaturalne, antropogeniczne; przedmiot ochrony; ochrona czynna (formy ochrony czynnej), monitoring siedlisk (cel monitoringu, metodyka i częstotliwość prowadzenia, oceniane wskaźniki), gatunek inwazyjny (przykłady, cechy przystosowawcze warunkujące szybkie rozprzestrzenianie), rodzimy gatunek ekspansywny (przykłady)

3. Znajomość zagadnień dotyczących wybranych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków z nimi związanych:

- siedliska: 6210 murawy kserotermiczne (naskalne, kwietne, ostnicowe, murawy o znaczeniu priorytetowym); 6230 murawy bliźniczkowe, 6120 i 2330 murawy napiaskowe; 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe; 7110 i 7120 torfowiska wysokie, 7140 torfowiska przejściowe, 7230 torfowiska alkaliczne, młaki; 91I0 dąbrowy świetliste, 9170 grądy, 9150 buczyny storczykowe, 9130 żyzne buczyny;
- gatunki: 1065 przeplatka aurinia; 6177 modraszek telejus; 6179 modraszek nausitous 4038 czerwończyk fioletek; 1060 czerwończyk nieparek; 1014 poczwarówka zwężona; 1013 poczwarówka Geyera

- czynniki determinujące wykształcanie siedlisk (gleby, warunki hydrologiczne, termiczne);
- zagrożenia i działania dedykowane ochronie gatunków i siedlisk

3. Umiejętność rozpoznawania

- gatunków charakterystycznych dla wybranych siedlisk;
- wybranych gatunków inwazyjnych;
- gatunków storczyków związanych z murawami kserotermicznymi na Wyżynie Miechowskiej.

4. Wiedza na temat:

Wybranych obszarów Natura 2000, występujących na terenie powiatów krakowskiego miechowskiego, nowotarskiego ze szczególnym uwzględnieniem ich przedmiotów ochrony.

Wykaz obszarów:

1. Dębnicko-Tyniecki Obszar Łąkowy PLH120065,
2. Skawiński Obszar Łąkowy PLH120079,
3. Łąki Nowohuckie PLH120069,
4. Rudniańskie Modraszki Kajasówka PLH120077,
5. Dolina Prądnika PLH120004,
6. Kwiatówka PLH120056,
7. Chodów – Falniów PLH120063,
8. Cybowa Góra PLH120049,
9. Dąbie PLH120064,
10. Giebułtów PLH120051,
11. Grzymałów PLH120053,
12. Kaczmarowe Doły PLH120062,
13. Kalina-Lisiniec PLH120007,
14. Kalina Mała PLH120054,
15. Komorów PLH120055,
16. Opalonki PLH120071,
17. Ostoja Gorczańska PLH120018
18. Polana Biały Potok PLH120026
19. Poradów PLH120072,

20. Pstroszyce PLH120073,
21. Sławice Duchowne PLH120074,
22. Sterczów - Ścianka PLH120015,
23. Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016
24. Uniejów Parcele PLH120075,
25. Wały PLH120017,
26. Widnica PLH120076,
27. Biała Góra PLH120061.

5. Źródła wiedzy

Informacje na temat w/w obszarów Natura 2000 dostępne są na stronie RDOŚ Kraków, pod linkami:

<https://www.gov.pl/web/rdos-krakow/plany-zadan-ochronnych>

Informacje dotyczące obszarów Natura 2000 na Wyżynie Miechowskiej oraz rzadkich gatunków roślin, w tym storczyków, dostępne są w publikacji książkowej:

Przewodnik przyrodniczo-turystyczny- Wyżyna Miechowska. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie. Kraków 2017.

<http://kserotermy-life-krakow.pl/>

Informacje na temat cennych siedlisk przyrodniczych (warunków wykształcania, metod utrzymania, rozmieszczenia w Polsce) dostępne są w formacie pdf pod linkami:

https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/52946/6410_Zmiennowilgotne_laki_trzeslicowe.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Wydmy-rdldowe-z-murawami-napiaskowymi.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Ciepolubne-rdldowe-murawy-napiaskowe-Koelerion-glaucae.pdf

https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/52946/6210_Murawy_kserotermiczne.pdf

https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/52960/9170_Grad_srodkowoeuropejski_i_subkontynentalny.pdf

https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/52960/9110_Ciepolubne_dabrowy.pdf

https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/52960/9150_Ciepolubne_buczyny_storczykowe.pdf

https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/52960/9130_Zyzne_buczyny.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Torfowiska-wysokie-zdegradowane-lecz-zdolne-do-naturalnej-i-stymulowanej-regeneracji.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Torfowiska-przejciowe-i-trzawiska-przewanie-z-rolinnoci-z-Scheuchzeria-Caricetea-nigrae.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Grskie-i-nizinne-torfowiska-zasadowe-o-charakterze-mak-turzykowisk-i-mechowisk.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Torfowiska-wysokie-z-rolinnoci-torfotwrcz-ywe.pdf

https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/pojedyncze_metodyki_dla_siedlisk/Bogate-florystycznie-grskie-i-niowe-murawy-blinickowe-Nardetalia--paty-bogate-florystycznie.pdf

<https://www.cdr.gov.pl/aktualnosci-instytucje/4979-cykl-broszur-na-temat-bioroznorodnosci>

Informacje dotyczące cennych gatunków:

<https://siedliska.gios.gov.pl/przedmioty-monitoringu-menu/monitoring-zwierzat/monitoring-zwierzat-wszystkie-gatunki?view=article&id=318>

<https://siedliska.gios.gov.pl/monitoring-zwierzat?view=article&id=330>

<https://siedliska.gios.gov.pl/monitoring-zwierzat?view=article&id=320>

<https://siedliska.gios.gov.pl/monitoring-zwierzat?view=article&id=324>

<https://siedliska.gios.gov.pl/monitoring-zwierzat?view=article&id=323>

<https://kp.org.pl/pl/przedswiezecia/22-nasz-projekty/poczwarowki>

Informacje dotyczące monitoringu siedlisk dostępne są zarówno w formie książkowej, jak i w Wojciech Mróz (red.) *Monitoring siedlisk przyrodniczych .Przewodnik metodyczny .Część 1.* Warszawa 2010.

Lub w formacie pdf pod linkiem:

siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/Monitoring-siedlisk-przyrodniczych.-Przewodnik-metodyczny.-Cz-I.pdf

Wojciech Mróz (red.) *Monitoring siedlisk przyrodniczych .Przewodnik metodyczny .Część 3.* Warszawa 2012.

Lub w formacie pdf pod linkiem:

http://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/Monitoring-siedlisk-przyrodniczych.-Przewodnik-metodyczny.-Cz-III.pdf

Wojciech Mróz (red.) *Monitoring siedlisk przyrodniczych .Przewodnik metodyczny .Część 4.* Warszawa 2015.

Lub w formacie pdf pod linkiem:

https://www.iop.krakow.pl/files/162/przewodnik_metodyczny_siedliska_4.pdf

Informacje o gatunkach inwazyjnych

<http://projekty.gdos.gov.pl/kdpo-lista-roslin-stosowanych-w-ogrodnictwie-nalezacych-do-inwazyjnych-gatunkow-obcych>

Informacje na temat zagrożonych gatunków roślin:

Kaźmierczakowa R., Zarzycki K., Mirek Z. (red.) *Polska Czerwona Księga Roślin.* Kraków, 2014

Kaźmierczakowa R. (red.) *Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych* Kraków, 2016.; dostępna również w formie pdf:

http://zcelka-files.home.amu.edu.pl/PRLoPaFP_2016.pdf